

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa B. [...] Spółki z o.o. w W.
przeciwko Bankowi [...] S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 9 kwietnia 2015 r., sygn. akt VI ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany Bank [...] S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 kwietnia 2015 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powodowej spółki B. [...] sp. z o.o. w W. kwotę 399 957,27 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 października 2011 r. do dnia zapłaty i

kosztami procesu tytułem świadczenia z gwarancji bankowej ustanowionej na zlecenia Gminy L. celem zabezpieczenia zapłaty za roboty budowlane wykonywane przez powoda na rzecz tej gminy. Spór między stronami dotyczył jedynie znaczenia zawartego w udzielonej gwarancji wymagania odnoszącego się do przesłania listem poleconym żądania wypłaty gwarantowanej kwoty na rzecz beneficjenta przez jego bank pozwanemu listem poleconym. Niesporne było bowiem, że bank powoda posłużył się przy wykonywaniu doręczenia usługą kurierską, co pozwany uznał za naruszenie wymagań gwarancji i z tego powodu odmówił wypłaty. Sąd Okręgowy uznał, że postanowienie to nie mieściło się w postanowieniach dotyczących warunków wypłaty gwarantowanej kwoty lecz w postanowieniach określających sposób identyfikacji beneficjenta i nie zostało wskazane wśród przyczyn wygaśnięcia zobowiązania pozwanego, nie uzasadniało więc odmowy wypłaty. Sąd Apelacyjny natomiast doszedł do wniosku, że wymaganie to zostało zachowane, ponieważ ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. - Prawo pocztowe (tekst jedn. Dz.U. z 2008 r., Nr 189, poz. 1159) nie posługiwała się pojęciem listu poleconego, definiowała jedynie przesyłkę poleconą, którą stanowiła przesyłka listowa rejestrowana przemieszczana i doręczana w sposób zabezpieczający ją przed utratą, ubytkiem zawartości lub uszkodzeniem. Zdaniem Sądu posłużenie się w gwarancji określeniem potocznym uzasadniało przyjęcie, że przesyłka kurierska, która spełniała wymagania stawiane przesyłce poleconej, stanowiła należyte wypełnienie przez bank beneficjenta wymagań gwarancji. Niezależnie od tego Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że postanowienie dotyczące sposobu doręczenia nie stanowiło warunku wypłaty gwarantowanej kwoty, dodał też, że tego rodzaju postanowienie budzić może wątpliwości co do zgodności z zasadami współżycia społecznego, ponieważ skraca okres gwarancji.

W skardze kasacyjnej opartej na podstawie naruszenia prawa materialnego pozwany zarzucił błędną wykładnię art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 1376 ze zm.) oraz naruszenie art. 65 § 2 k.c. przez błędną wykładnię oświadczeń woli zawartych w gwarancji i wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, a także o zasądzenie zwrotu spełnionego świadczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., to znaczy na wystąpienie w sprawie istotnego problemu prawnego i potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, które sformułował w formie dwóch pytań:

1) Czy wprowadzenie do treści gwarancji bankowej wymogu przesłania gwarantowi żądania wypłaty w sposób określony w treści gwarancji, nawet przy założeniu, że celem wprowadzenia takiego zapisu jest identyfikacja podmiotu uprawnionego do wypłaty z gwarancji, powinno być uznawane za warunek formalny gwarancji, którego niespełnienie skutkować może odmową wypłaty sumy gwarancyjnej przez bank, mając na uwadze rygoryzm charakteru odpowiedzialności banku gwarancji na pierwsze żądanie?

2) Jak należy rozumieć pojęcie „warunki” użyte w art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe w przypadku gwarancji bezwarunkowej, płatnej na pierwsze żądanie. Czy zakresem pojęcia użytego w tym przepisie objęty jest każdy warunek zawarty w treści umowy gwarancji (listu gwarancyjnego), czy tylko warunek w sensie materialnoprawnym, określający wystąpienie wypadku gwarancyjnego, stanowiący przesłankę do wypłaty kwoty gwarancyjnej w przypadku gwarancji warunkowej. Zdaniem pozwanego wątpliwości wykładni powodują rozbieżność w orzecznictwie sądów, w tym także Sądu Najwyższego.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także znajdzie zastosowanie przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których powstały wątpliwości. Zagadnienie to musi pozostawać w tego rodzaju związku z danym sporem, że udzielenie na nie odpowiedzi przez Sąd Najwyższy rozpoznający sprawę merytorycznie będzie mieć wpływ na sposób jej rozstrzygnięcia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 596/14, LEX nr 1678068). Taki wypadek nie zachodzi w rozpatrywanej sprawie, skoro Sąd Apelacyjny uznał, że sposób doręczenia żądania wypłaty przesyłka kurierską w usłudze P. spełnia wymagania doręczenia przesyłką poleconą, zaś użycie w dokumencie gwarancji pojęcia „list polecony” stanowi określenie potoczne, które nie występowało w przepisach prawa pocztowego i powinno być odniesione do ustawowego terminu „przesyłka polecona”. Skarżący nie sformułował zarzutów błędnej wykładni postanowień Prawa pocztowego, lecz jedynie zarzucił błędną wykładnię umowy gwarancji. Ponieważ jednak postanowienie umowne odnosiło się do czynności pocztowych, a powód nie uczestniczył w zawieraniu umowy gwarancji bankowej, prawidłową płaszczyznę oceny stanowią postanowienia prawa pocztowego, do którego słusznie odniesione zostały zastrzeżenia umowne i ich cel. W konsekwencji rozważanie charakteru wskazywanego przez pozwanego postanowienia nie jest konieczne do rozstrzygnięcia sporu, skoro - w świetle postanowień prawa pocztowego - wymaganie to zostało zachowane. Ten sam argument powoduje, że nie zachodzi potrzeba wykładni art. 81 ust. 1 Prawa bankowego, która powstałaby wówczas, gdyby wymaganie odpowiedniej formy doręczenia nie zostało zachowane. Wtedy miałoby znaczenie, czy niedochowano warunku gwarancji czy innego wymagania umownego i jakie są tego konsekwencje.

Ponieważ wskazane przez skarżącego podstawy przyjęcia jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby

wystąpiły inne przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

jw